

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.02.1982, sp. zn. Tpj 84/82, ECLI:CZ:NS:1982:TPJ.84.1982.1

Číslo: 9/1983

Právní věta: Pojem dotčení práv jiné osoby, obsažený v § 146 odst. 1 tr. ř., je třeba posuzovat bez ohledu na to, zda tato osoba má podle trestního řádu proti usnesení právo stížnosti či nikoli. V případě usnesení soudu o vrácení věci prokurátorovi k došetření podle § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř. je obviněný osobou, jejíž práva jsou změnou takového usnesení na základě stížnosti prokurátora vždy dotčena. Proto není v takovém případě přípustná tzv. autoremedura podle § 146 odst. 1 věta první tr. ř.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 21.02.1982

Spisová značka: Tpj 84/82

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Stížnost

Předpisy: 141/1961 Sb. § 146 odst. 1
§ 188 odst. 1 písm. f

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 9/1983 sb. rozh.

Pojem „dotčení práv jiné osoby“, obsažený v § 146 odst. 1 tr. ř., je třeba posuzovat bez ohledu na to, zda tato osoba má podle trestního řádu proti usnesení právo stížnosti či nikoli.

V případě usnesení soudu o vrácení věci prokurátorovi k došetření podle § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř. je obviněný osobou, jejíž práva jsou změnou takového usnesení na základě stížnosti prokurátora vždy dotčena. Proto není v takovém případě přípustná tzv. autoremedura podle § 146 odst. 1 věta první tr. ř.

(Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ČSR z 21. 2. 1982 č. [Tpj 84/82.](#))

Na gremiálních poradách některých krajských soudů byla posuzována správnost postupu okresních soudů, které podle § 146 odst. 1 věta první tr. ř. v jednotlivých případech samy rozhodly formou tzv. autoremedury o stížnosti prokurátora proti jejich usnesení o vrácení věci k došetření podle § 188

odst. 1 písm. f) tr. ř.

Například na gremiální poradě krajského soudu v Ostravě šlo o posouzení dvou trestních věcí, z nichž v jedné bylo důvodem vrácení věci prokurátorovi k došetření, poněvadž nebyly připojeny spisy o předchozím odsouzení obviněného, nutné k posouzení zvláště nebezpečné recidivy podle § 41 písm. b) tr. zák., ve druhé skutečnost, že tlumočnick nezapsaný v seznamu soudních tlumočnicků, přibraný v přípravním řízení, nesložil předepsaný slib. Prokurátor podal v obou případech proti usnesení soudu v zákonné lhůtě stížnost. V první věci namítl, že potřebné spisy o předchozím odsouzení obviněného byly připojeny k trestnímu spisu při podání obžaloby, takže jde pouze o omyl soudu, ve druhé věci uvedl, že tlumočnick v přípravném řízení předepsaný slib složil a byl podle zákona poučen, avšak příslušná písemnost o tom nebyla omylem založena do spisu při podání obžaloby; prokurátor ji soudu předložil současně se stížností. V obou těchto případech okresní soud o stížnosti prokurátora rozhodl sám podle § 146 odst. 1 tr. ř. a usnesení o vrácení věci prokurátorovi k došetření zrušil.

Na gremiálních poradách krajských soudů se na správnost postupu soudu podle § 146 odst. 1 tr. ř. v obdobných případech vyskytly rozdílné názory z hlediska, zda změna původního usnesení se nedotkla práv jiné osoby, zejména obviněného.

Proto k uvedené problematice zaujímá trestní kolegium Nejvyššího soudu ČSR k návrhu jeho předsedy podle § 21c odst. 2 zák. č. 36/1964 Sb. v úplném znění vyhlášeném pod č. 19/1970 Sb. toto stanovisko:

Usnesení orgánů činných v trestním řízení lze napadnout stížností v případech uvedených v § 141 odst. 2 tr. ř. Podle § 146 odst. 1 tr. ř. orgán, proti jehož usnesení stížnost směřuje, může jí sám vyhovět tzv. autoremedurou, nedotkne-li se změna původního usnesení práv jiné osoby.

V soudní praxi nevznikají pochybnosti o tom, že podmínku „vyhovět stížnosti“ lze splnit pouze tehdy, byla-li stížnost proti napadenému usnesení podle trestního řádu vůbec přípustná, byla-li podána oprávněnou osobou, aniž se tato osoba již před tím stížnosti vzdala anebo stížnost dříve podanou vzala zpět, byla-li stížnost podána v zákonné lhůtě a přichází-li v úvahu vyhovět stížnosti v celém rozsahu.

Zda je splněna další podmínka obsažená v § 146 odst. 1 věta první tr. ř., že se změna původního usnesení v důsledku vyhovění stížnosti „nedotkne práv jiné osoby“, je třeba hodnotit podle okolností každého jednotlivého případu. Pojem „dotčení práv jiné osoby“ je třeba posuzovat bez ohledu na skutečnost, zda tato osoba má podle trestního řádu proti usnesení právo stížnosti či nikoli.

Tak je tomu například v případech usnesení, jímž soud podle § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř. při předběžném projednání obžaloby věc vrátil prokurátorovi k došetření. I když tu obviněný není oprávněn podat proti takovému usnesení stížnost, je osobou, jejíž práva jsou vždy dotčena vydáním takového usnesení i jeho zrušením.

Jde nejen o to, že po zrušení usnesení o vrácení věci prokurátorovi k došetření je obviněný již postaven před soud, zatímco před jeho zrušením nikoli. Zejména však v případě, že by ke zrušení usnesení nedošlo, obviněný by měl opětovně právo na seznámení s výsledky vyšetřování a na vyjádření k výsledkům přípravného řízení včetně práva navrhopvat další doplnění dokazování.

Pokud by pak o stížnosti prokurátora rozhodoval soud druhého stupně, není vyloučena možnost, že místo důvodů k náležitému objasnění věci nebo k odstranění vad přípravného řízení uváděných soudem prvního stupně v napadeném usnesení shledá soud druhého stupně na základě postupu podle § 147 odst. 1 tr. ř. (tzv. revizní princip) důvody jiné, pro které nebude usnesení zrušeno.